

26 stycznia – Ogólnopolski Dzień Transplantacji

Ponad 1,5 tys. przeszczepów, w tym ponad 1 tys. transplantacji nerek, wykonano w Polsce w 2014 r.; to podobna liczba jak rok wcześniej. 26 stycznia to Ogólnopolski Dzień Transplantacji obchodzony w rocznicę pierwszego udanego przeszczepu nerki w Polsce w 1966 r.

Przeszczepianie narządów jest metodą ratowania życia. Polega na wszczepieniu biorcy narządu lub tkanek pochodzących od innego człowieka. Dla osób ze skrajną niewydolnością serca, płuc czy wątroby przeszczepienie narządu jest jedyną skuteczną metodą ratującą życie, podobnie jak przeszczep szpiku w przypadku nieuleczalnych chorób szpiku (w tym różnych rodzajów białaczek).

Niektóre narządy (nerka, segment wątroby) lub tkanki (szpik kostny) można pobierać od osób żywych pod warunkiem, że dawca wyrazi na to zgodę, a jego życie nie będzie narażone na niebezpieczeństwo. Jednak większość narządów i tkanek do przeszczepienia - nerki, serca, płuca, wątroby, trzustki, jelita i rogówki - pobiera się ze zwłok osób, które za życia nie wyraziły sprzeciwu na pobranie, oraz kiedy zostały już u nich wyczerpane wszystkie możliwości leczenia i stwierdzono komisyjnie śmierć mózgową.

Jak informuje Poltransplant, który koordynuje pobieranie i przeszczepianie narządów oraz prowadzi rejestry dawców, w zeszłym roku wykonano 1064 przeszczepów nerek, 336 wątroby, 76 serca, 37 trzustki i 19 płuca. Narządy te pochodziły od zmarłych dawców. Przeprowadzono też kilkadziesiąt przeszczepów nerek oraz fragmentów wątroby od żywych dawców.

Osoby, które nie chcą, by po śmierci pobrano ich narządy do transplantacji, powinny to zgłosić w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów wprowadzonym przez Poltransplant (można to zrobić osobiście, listownie lub przez formularz na stronie internetowej).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, jeżeli ktoś za życia nie wyraził sprzeciwu, lekarze mogą pobrać od niego narządy i tkanki, zgoda rodziny nie jest wymagana. Jednak w praktyce lekarze zawsze rozmawiają o pobraniu narządów z najbliższymi zmarłego. Rodzina jednak nie jest pytana o zgodę na przeszczep, ale o to, jaka była wola zmarłego w tej sprawie za życia.

Lekarze apelują do pacjentów i przypominają, że przeszczepianie narządów jest skuteczną, bezpieczną i czasami jedyną metodą leczenia. Podkreślają że **jeden dawca może ocalić życie czterem osobom, a kolejnym czterem to życie wydłużyć**. "Ze statystyk wynika, że co pięć dni umiera człowiek, który nie doczekał się przeszczepu. Świadczy to o tym, że wciąż borykamy się z problemem podjęcia dobrej decyzji na rzecz transplantologii – podkreśla prezeska Porozumienia Pracodawców Ochrony Zdrowia Bożena Janicka.

Ogólnopolski Dzień Transplantacji obchodzony jest w rocznicę pierwszego udanego przeszczepu nerki w Polsce (pobranej ze zwłok), który został przeprowadzony w I Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej w Warszawie, w 1966 roku. Był to wtedy 621. taki zabieg na świecie. Pierwszy udany przeszczep miał miejsce w 1954 roku w USA. Z tej okazji, od 2005 roku święto to obchodzone jest jako Światowy Dzień Donacji i Transplantacji z oficjalnie wyznaczonym dniem 26 października (World Day for Organ Donation and Transplantation).